

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput nonum. De abusibus & scandalis quae circa consistoria illa
frequenter contingunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

portunitatem ab ipsis defecerint, dicentes, *Malle se ultro peccata sua sacerdoti confiteri, quam exploratores eiusmodi ferre, a quibus ob verbum aliquod asperius quod vix uxori dixit, aut risum solutiorem, omnibus audientibus tam ignominiose traducantur. Neque enim vel minimum esse quod Consistorij effugiat censuram: quæ ipsa Hispanica Inquisitione multo sit durior.*

V. Unus ex senioribus Bardigalensis nostræ Curiaë caudicis narravit mihi, se, quum iuuenis adhuc militiæ illius reformatæ vexillis nomen dedisset, ad Consistorium aliquando fuisse delatum quod in virginis cuiusdam sinu manum immisisset; & quidem a Ministro, qui eandem virginem uxorem sibi ambiebat. Ille intellecta accusatione. Præsidi, & Senioribus aliisque Consistorialibus, inter quos & delator ille erat, adfidentibus, respondit, *Fateri se, manum in virginis sinu à se fuisse immisissam, sed non aliam ob causam, quam ut fertum sive corollam quam iuuenis ille Minister (expresso nomine) ei dederat, auferret.* Addens, *nequaquam sibi vel Ministerij gravitate, vel Consistorij dignitate, ipsius denique Ecclesiæ integritate dignum videri, ut talibus rebus Consistorium sese immisceat. Esse hoc hominum ocio suo & munere abutentium.* Tum Consistoriales omnes magno impetu consurrexerunt, non aliter quam si blasphemiam velut tonitruum fuissent exciti: se vero per ostium celeriter erupuisse, ac relicto sacro illo Senatu, postremum Vale religioni illi dixisse. Aiebat idem, inter Consistoriales illos fuisse sutorem, qui pedibus ipsius paulo ante calceos induxerat. Tot tantisque ineptiis ignoscas Lector rogo: quæ non possunt non auctorum suorum esse similes.

DE ABUSIBUS ET SCANDALIS quæ circa Consistoria illa frequenter contingunt.

CAPUT IX.

ARGUMENTUM.

- I. Seniores (quos vocant) vicinorum more & facta observant.
- II. De Scribis & libris Consistoriorum.
- III. Quam multis nugis h' referri.

IV. Intemperies Consistorialium in reprehendendo vestitum luxu.

V. Quam inutiles sæpe sint Consistoriales illa admonitiones & correctiones.

VI. Scandala inde orta.

VII. Consistorialis confessionis notabilis historia.

I. **Q**uid ergo est, quod Seniores illos ad explorandos vicinorum actus, etiam data ædes pro lubitu ingrediendi omniaque rimandi potestate, à Ministris in specula veluti constitutos latere possit? Quid tu putas non dicturam mulierem cerebrosam, iracundam, zelotypam, stultam; quæ bili sua & domum suam & totam viciniam possit percellere? Exploratores quidem isti idem speculum sæpe circumferunt, quod ille qui nihil præter nomen Romani habuit, non tam ut suam ipsi videant turpitudinem, sed ut aliorum errata vero maiora faciant atque ostendant. Postquam Lamia ista diligenter omnia excusserunt, & in commentarios relata, Consistorio legenda exhibuerunt: ad reum mittitur tabellio sive Monitor; qui si non se sistat, nomen eius à Ministro publice in concione citatur: quod si tertium vocatus, etiam emanat, à Cœnæ communionem excluditur. At si morigerum idem se præbeat: filium, Consistorio sistitur, & capite nudo in angulo aliquo stans, veniam non minus sollicite petit quam expectat: quæ tamen aliquando non datur, nisi crimen publice, ac sæpe coram inimicis suis falso: sicque etiam occulta crimina in lucem produuntur. Quæ sane acerbissima est, præsertim apud cordatos ac verecundos homines, animorum tortura.

II. Dum ita causa in Consistoriali illo iudicio ventilatur, scriba penes quem Iniquitatem Ecclesiæ sunt commentarij, & accusationem & confessionem, & sententiam diligenter perscribit. Hic vero plerumque uxorem habet & familiam, quam etiam libri huius vitæ ac Consistorialis thesauri beneficio facile potest alere. Quod vero secretum, quod silentium hic seruetur, Deus nouit. Certe non qui testis, sed qui iudex etiam fuerat, si postea ei cum reo res sit, causæ suæ præsidium hinc petere sine vlla religione videmus. Librorum istiusmodi custodes sunt Ministri, qui eos non secus ac Parliamentorum Registra inferciunt: quibus legendis eorum uxores non tempus modo fallunt, sed commatrum se compotricum suarum vitam, egregie depictam intuentur. Reballius lepide ait,

Libros istos se credete, ad extremi iudicii usum aservari, in quo scilicet, uti scriptum est, libri aperiuntur, in quibus hominum peccata descripta exstant. Quin etiam de nondum probatis criminibus, Cayro teste, publice quidam cognoscere ac pronunciare voluerunt. Pendente interim processu, nonnulli illud disputabant, iurisdictionem super conscientias penes Ecclesiam esse. Quin etiam, modo conniveat magistratus, contra maleficos sententias, ferunt, secundum Verbum Dei scilicet; & ut magistratus idem facit horrantur. Quibusdam tamen in Consistorijs ea quæ cum pudore revelantur, arcto teguntur silentio: siquidem mimi isti ut verecundiam miseris reis incutiunt, ita magno cum auditorum risu excipiuntur. Ridiculum est, imò scurrilitatem sapit quod apud Castres accidisse memorant, ubi puella quædam accusata quod nimis stulte & inepte se gerebat, Gallici sermonis ambiguitate decepta, existimans se insimulari quod Gallico laboraret morbo, iam in eo erat ut sublata intercula partes pudendas ostenderet, atque ita oculari inspectione accusatores suos falsitatis convinceret. Alibi vero ijdem libri non tantæ religione custodiuntur, sed litigantibus etiam, ut causam suam in de meliorem faciant, traduntur. O insignem fraternam charitatem! Equidem ipse in causa Brussij cuiusdam, ad mortem postea damnati, Ministri Monacariensem de ijs quæ in Consistorio agitata fuissent, testem audivi, Veritati scilicet homines religiosi testimonium, quando requiritur, perhibendum aiunt. In quo notabis Lector, admirabilem illam Consistoriorum in re tam magni momenti dissensionem; tum assistentium perfidiam Dei nomen vane usurpantium, dum accusatos iureiurando obstringunt, ita sincere coram ipsis tamquam coram divino tribunali, se quod verum est dicturos ac falsuros: interim vero ipsum peccatum, quod omnino occultandum erat, revelantium: siquidem Confessio non ad condemnationem, sed ad pœnitentiam atque absolutionem in Ecclesiam introducta est.

III. In Curia nostra aliquando causa agitabatur, in cuius informatione ne librum eiusmodi Consistorialem productum inspexi, qui inter alia multiplices Ministrorum de stipendijs non solutis querelas, tam incredibilem Ecclesiasticorum bonorum sitim calidasque eorundem preces, uti manerum ipsorum osculum Clericalium proventum adipi, qui tantâ alias nauseam ipsis movet, unctius edderetur, contraiebat atque ob oculos ponebat.

Quid de mille alijs ineptijs & nugis dicam? Comœdiam aliquam, aut Boccacij centum Novellas legere te iuratis. Feminarum alia causam dicere iussa erat, quod cerussa faciē induxisset: alia quod longioribus usa esset collarijs: alia quod saltasset. Saltatio enim initio pro magno peccato, adeoque graviore quam ipsa blasphemia habebatur: quum blasphemus verbis tantum corripere, quæ vero saltasset, Cœnæ communionem excluderet.

IV. Hoc vero unum dici vix potest quantum laboris & molestiæ Ministris exhibuerit, qui ovibus suis volentibus nolentibus has, ut vocabant, Christianæ modestiæ leges imponere perfractæ contēdebant. Est penes me Ministri cuiusdam scriptum, in quo is inter alia narrat, feminis ob ornatum capitis paullo exquisitionem Cœnæ usu ex Synodi decreto fuisse interdictum: quamvis Montabanneses eodem rigore non urerentur. Tandem feminis edictum alio quam qui prohibitus erat adsecto ornatu, eludentibus res in risum abiit; Minister vero, qui ut velatis, sicut Susanna illa apud Tertullianum, non vero reticulato ac cristato opere fastigiatis capiribus Cœnam accenderent, pertinaciter contēdebat, civitate exire iussus fuit. Montalbani durante magno conventu Anno M. D LXXXIV. celebrato, virgo quædam crines ac caput exornandi sex modis, & quidem singulis, sed diverso tempore, in ipsa Cœnæ celebratione usa dicitur: quumque Ministrorum unus huic, alter illum ornatum magis probaret, non levis inde simultas exstitit. Hodie certe leges illæ exoleverunt, postquam quindecim circiter aut viginti annos urcumque vigerunt. Quid quæris? Edentula iam & decrepita est istorum hominum ecclesia iamque alterum pedem in cymba Charontis habet. Jam vero vix ullibi maior luxuriam conspicitur. Videas ipsorum Ministrorum uxores vittis turritis, collarijs dentatis amplissimis, & cycladibus vani in modum distentis, non secus ac satraparum uxores incedere, & in templo proxime cathedram ex qua maritus concionatur, magnifice sedere ac populo se ostentare. Novi regium in Aquitania Procuratorem, cui apud Ministrum uxoris luxuriam deploranti, & ut sub Ecclesiasticæ disciplinæ leges redigeretur, petenti, nihil aliud responsū fuit, quam, Abusus si in consuetudinem transierint, ferendos esse. At Desaignius Blesiensis Minister Pineau ahas dictus, nō ita laxè ac molliter suos habuit. Quū enim A. M. D XCIX. oviculas suas admonisset, ut ad

ad salutare illud pabulū Cœnæ Dominicę diligenter se prepararent, & quæ par est modestia venient omni vestitiū, ac præcipue cycladū instar vañi patentiū luxu deposito, in ipsa vero Cœnæ administratione cuius vxorem vidisset insolentius vestitam, accedentem; accepta in sinistram panis quam ei porrecturus erat buccella, ad alteram mensæ partem absecessit dextraque leviter impulsam facessere iussit. Id conspicatus maritus, vehementer ex candescens, Ministrum in cathedram ascensurum calce impetijt. Ibi mox Seniores ac reliqui consurrexerunt, & pugnis misere contusum, cœtu eiecerunt. Femina vero illa deinde mœrore contabuit. Ecce tibi Consistorialis huius disciplinæ fructus! Nihil hic etiam frequentius, quàm Ministrorum de non solutis stipendijs querelæ quam ob causam non pauci Sacramentis priuantur, quæ ad Ministerij sustentationem contribuere aliquid recusantibus negare, in Ministrorum est potestate. Ad hanc ergo Cœnam qui accedere vult, necesse est vt symbolam prius conferat.

V. Admonitiones vero atque obiurgationes quæ in hisce Consistorijs erga criminis alicuius delatos adhibentur, leues admodum sunt & superficialiæ; quum contra quibus in Catholica Ecclesia vtuntur sacerdotes, in intima pectoris descendunt, ac vera inde suspicia, nec non læpe ex oculis lachrymas eliciant. Quid mirum ergo, apud illos è peccatorum cœno plerosque emergere non posse? Si enim cæcum sit Consistorium aut connueat, quis viam erranti monstrabit? Maxima quæ hic arguuntur peccata sunt; si quis Catholicorum templum ingressus, vel concionem audierit, vel Missa interfuerit. Hæc enim delicta præcipue publica pœnitentia expianda sunt. Quum aliquando in Burdigalensem hanc urbem diuertisset regis nostri soror, Minister quidam ex eius comitatu ædem S. Andree sacram curiositate quadam ingressus, notum sibi hominē heteroelytum, nec Catholicum nec Calvinianū, Cassandri tamē opinionim magis additū, in angulo cuiusdam sacelli genibus innixū conspexit. Digressus inde ad Consistorium, hominem statim citari iubet, ac coram increpat. Ecquid te pudet, inquit? Numquid ego te heri in Papistico vidi templo? Tum alter, Si me vidisti, inquit: ergo & tu ibidem fuisti. Ille, Fateor ait; sed nullas ibi preces ego fudi. Equidē, respondit alter, nescieram, peccare eos qui precantur. Hæc nota sunt, præ illis quæ sequuntur.

VI. Memini vidisse me viduam, violatæ pudici-

tiæ in Consistorio accusatam. Factum illa negare non poterat, vitium temere ventris prodente. Facta ergo remissa Consistorio, inde ad frequentem cœtum educitur, & infra cathedram stans publice peccatum suum ipsa detestari & veniam petere iubetur. Ex templo inde egressa falsa illa Magdalena innumeros fere spectatores habuit; huncque tandem ex hac pœnitentia fructum cepit, quod in reformatâ hac sua viduitate tres adhuc partus enixa est. O dignos tali pœnitentia fructus! Equidem non sanare, sed perdere hoc fuit. Quid peccatum occultum in lucem protrahere, illamque miseram prostituere quàm attinebat? Sed mitius aliquantocum magnatibus agitur, quorum pœnitentia, nomine tantum, non crimine expresso, populo à Ministro indicatur, eiusque nomine venia imploratur. Tædiosum sit plura huius generis hic cōgere. Vnum tamen adhuc addam, tanto magis notatu dignum, quod grauissima inde lis exorta, & in ea Curia nostræ audientia quam Tournellam vocant, coram me eiusdem Præside, agitata est.

VII. Præfectus oppidi Castillonij in Petrocorijs vt vxoris zelotypiam & vindictæ cupiditatem aliquo modo expleret (sic enim mihi ipse factus est) ex Senioris cuiusdam consilio in Consistorio Paschatis iam instante festo, aperte professus est, bona conscientia ad Cœnam accedere se non posse, quod cum femina maritata, quæ & ipsa cœtui adscripta erat, adulterium commisisset. Ex Consistorialium Patrum decreto vocatur Mulier, Marito qui rem omnem hætenus ad eam horam ignorarat, miserabiliter quiritante. Citata illa ad Consistorium, auxilium à Curia petijt, & iustitiam contra iniuriam imploiat, vnâ cum marito. Ad Curiam vocatus Præfectus causatur, causam hanc ad conscientiam ac religionem pertinere, de qua nemini nisi Deo & Pastori suo rationem reddere teneatur. Quod si peccarit, peccasse se contra religionis suæ leges, quæ peccata eiusmodi non iudici, sed Consistorio revelare iubeant. Idque se à Ministris Senioribus facere iustum, maluisse conscientiz suæ quam mulieris istius honori consulere. Quod nisi fecerit, non posse se integra conscientia Cœnam Domini percipere. Rogare ergo vt causa ista ad ecclesiam & Consistorium tamquam competentem iudicem remittatur. Contra misera illa, meram hanc & à suis ac mariti inimicis confictam calumniam esse demonstrat. Quod si hætenus causæ eiusmodi in Con-

stituto

istorio disceptata sint, vitio id factum: neque ab-
usum hunc fraudi sibi esse debere. Re diu multum-
que magnis verimque causidicorum studijs non
sine Reformationis summo dedecore, agitata, à
Curia decretum fuit, non obstante quacumque
exceptione, Præfectum iudicio se sistere, simulque
Ministrum cum duobus senioribus ad interrogata
respondere debere. Tum vero omnis deformata,
multum tum pollens, Galliarum pars Præfecti patro-
cinium suscipere, de iniuria coram rege expostu-
lare, quod scilicet Curia regulas ipsorum religio-
ni præscribere auderet. Quid multis? Res ad pri-
uarum Consilium à rege reuocata tandem omnino
Consistorialium fratrum studio suppressa est.
Huic facto plane germanum est illud quod in
Sanctionibus accidit: vbi Augeaci toparcha, vt ra-
biem vxoris contra pellicem expleret, pro concio-
ne venustam iuuenulam nominauit, cum qua re
habuisset; quæ ex hac occasione libidinosa iuuen-
tuti, sollicitè eiusmodi feras venanti, præda dein-
de fuit. Quod si omnia eiusmodi exempla quæ in
Gallia nostra contigerunt, congerere huc velim;
equidem non Caput, sed ingens volumen conscri-
pturus sim. Ex paucis his tamen Lectori facile erit
de ceteris iudicium ferre. Iam ad ea quæ restant
pergamus.

VIII. Genæ civilis magistratus quoque Con-
sistorio interest, vnde sæpe criminales actiones
reis deinde intentantur. Quis tale Consistorium
Hispanica Inquisitione nocentius esse neget? In
Gallijs, post Edictum quod à Ianuario vocant, pro-
mulgarum, regijs Officiarijs aditus permissus fuit,
tam ad actiones melius elucidandas, quam impe-
diendum ne quid contra regis auctoritatem reg-
nique vtilitatem fieret. At seruitute hac liberata
postea Consistoria, non amplius rerum ad religio-
nem, sed ab bellum potius eiusque gereudi ratio-
nes pertinentium disceptationi inseruiuerunt. In
his enim pacis ac belli consilia procusa, in his con-
spiraciones factæ sunt; ex his schismata, rebello-
nes ac seditiones, tamquam ex equo Troiano pro-
dierunt quæ omnia suaves isti homines Reipublice
negocia appellant. In his colliguntur numi, decer-
nuntur delectus, distribuuntur prouinciæ, consti-
tuuntur duces, vt paucis dicam, nihil aliud sunt
hæc Consistoria quam seditionis fomites, tubæ
belli, omniumque malorum incudes, vt in quibus
etiam de Regibus ac Principibus in ordinem re-
digendis consilia suscipiuntur. Anno M. D. L-
XXVII. literæ à Beza ad Aquitaniarum Ministros

scriptæ, interceptæ sunt, quibus eos monebat, da-
rent operam, ne in ciuitates suas, velut liberæ, ad in-
suar Rupellenfis illius conformatas Respublicas, vlli du-
ces aut Præfecti, nisi à Consistorio & Synodo approbati
reciperentur. Sed Consistorijs istis multum de pri-
stino splendore decessit. Vt enim olim in coop-
tandis collegis nimis morosi erant; ita iam vltro
quoscumque prensant, & si è Nobilitate quis in-
teresse velit, honori id sibi ducunt. In his etiam
plaustra querelarum plerumque congeruntur. Est
enim istorum hominum mos, vt quum male alios
tractent, male tamen ab alijs tractari se conque-
rantur, ac veteres iniurias non modo non emen-
dent, sed nouis etiam cumulent. O pulcrum Cal-
uini Reformationem! qui vnà cum puluisculo au-
ricularum Confessionem omnino expurgauit:
quæ tamen mors diaboli, & peccati est exter-
minatio. Cur tibi odiosum ac suspectum est, quod
ab omni antiquitate semper fuit vsurpatum? (a)
Ridicule enim, immo impie ineptus est centonum
ille confarcinator, qui proximis trecentis annis
Confessionem hanc in Ecclesia primum vtitari
cepisse ait. S. Augustinus inquit, Non satis esse Deo
confiteri, sed rogandum esse sacerdotem, conscientiamque
penitus esse denudandam atque exonerandam. S. Basi-
lius his peccata confiteri necessarium esse dicit, quibus
diuinorum dispensatio mysteriorum commissa est. Qui
enim perfectam agere volebant penitentiam,
peccata sua sanctis confitebantur. Et in Euangelio
scriptum legimus, populum S. Ioannis Baptiste, in A-
gus vero baptizatos Apostolis peccata sua confessos esse.
Quod si, Caluine, auricularis hæc Confessio tibi
non placet, cur non illam saltim, quæ in rifica Eccle-
sia vtitari fuisse non ignoras restituis, vt animi sui
ieteriora omnibus quisque sordibus expurget?
Confessione sane publicæ auricularem olim tem-
pore Nestorij Constantinopolitani Episcopi iun-
ctam fuisse, negari non potest (b) Equidem & hoc
te non latet quanta incommoda ac scandala ex
publica illa Confessione nasci soleant, eo potissi-
mum quod homines maxime verecundi suam ipsi
turpitudinem reuelare non sustineant, sicque à pen-
nitentia absterreantur, & plena peccatorum ex-
piatione defraudentur. Recte ergo ac sapienter in
priuata hac Confessione Ecclesia acquiescit, quæ
tuus

a S. Dion. epist. ad Demoph. S. Cyrill. lib. 3. in Leuit.
S. Cypr. Ser. de lapsis. S. Aug. com. 10. serm. 50. S. Chry-
sost. in Matt. hom. 3. Orig. in Ps. 33. b Hist. trip. lib. 9. cap.
25.

tus quoque affecla Oecolampadius probavit, inquietans (c) Confessionem illam quam auricularem vocant, neminem pietatis amantem rejicere atque improbare debere. Et successor tuus Beza ipse fatetur, Oralem Confessionem & publicam absolutionem semper in bene ordinatis Ecclesiis fuisse usitatas. Eadem nihilominus ad gustum tuum non fuit, eo quod nimis isti reformationis licentiæ aduersaretur. Sed iam credo alia de nouo reformata religio expectanda nobis est, quæ tuam illam tantopere deformatam reformet. Interim verò iure dicere possumus, Miserabilem esse illum statum, in quo conscientia à nemine alio quam à seipsis gubernatur.

DE TEMPLIS, PRECIBUS,
cantu, alijsque ceremonijs Cal-
vinistarum.

CAPUT X.

ARGUMENTUM.

- I. Christiana Ecclesia à Calvinistis deiecta & vastata.
- II. Qualia sint Calvinistarum templa.
- III. Calvinismus etiam quum maximè viguit, in horreis exercitus.
- IV. Concionum ordo, & irreuerentia erga Deum.
- V. De Concionum anteambulis.
- VI. De Ministrorum habitu: & quali in primitiua Ecclesia sacrorum ministri vsi sint.
- VII. Similitudo Christiana Ecclesia cum Naui.
- VIII. In Catholicis Ecclesiis omnia vocalia; in Calvinisticis omnia muta sunt.
- IX. Precandi apud Calvinistas modus.
- X. Confusio in Cantu.
- XI. Quid in Concionibus frequentissime inculcent ministri.
- XII. Quam irreligiose sacra apud Calvinistas obeantur.

I. **T**Am primis illis è Paganismo in Ecclesiam ingressis Christianis, quam eorum posteris, ingens semper desiderium fuit ac studium templa atque Oratoria, quæ domus Dei vocantur, extruendi, vti omnes primitiua Ecclesiæ Historiographi testantur. Nihilominus tamen Magdeburgenses Centuriatores impudenter asseuerant, (a) primis trecentis annis ne vnus templi funda-

menta à Christianis iaci potuisse. Quid? Ergo fabulosa sunt, quæ de magnifico illo templo, Gordiano imperante, Neocæsareæ condito, quod ad S. Basilij vsque tempora (b) integrum mansit, à priscis Historicis scripta sunt? Cyprianus numquid, *Templa, ait, (c) fastuosos & superbis clausa humilibus aperta esse?* Origenes certe magnum templorum stragem sub Imperatore Maximino editam describit. (d) Taceo Basilicas, Oratoria, Monasteria, quorum frequens apud veteres scriptores est mentio. Quemadmodum ergo primis istis quasi Dei filijs nihil magis curæ fuit, quam vt diuinis, istis extruendi & debis pietatem suam ac zelum ostenderent; postremi hi ac degeneres Christiani vnum id negotium sibi datum existimant, vt muros templorum diruant, tecta dei janciant, fundamenta effodiant, omnia deniq; solo æquent: sequuti in hoc Calvini magistri sui consilium, qui abolicis omnibus ceremonijs, velut alter Diocletianus, etiam ipsas & des sacras diuinæ lætæ Maiestatis reas esse pronunciauit, ac plane euerri iussit. Quam tamen hominis sententiam neque Geneuensis magistratus approbavit; sed primarium templum D. Petro sacrum conseruauit in quo passim adhuc veteris Catholicæ ecclesiæ vestigia apparent. Illud tamen indignum valde est, quod Iesu Christi imaginem sustulerint, quum vnus ex Episcopis imago adhuc existeret. Pone cathedram Calvini, columnæ affixam, duo sunt sedilia, quibus sex Apostolorum, vnà cum inscriptione nominum, effigies superstant, quæ oculos ad cathedram conuertentibus vndiquaque occurrunt. Visuntur ibi adhuc Catholicorum tumuli & sepulcra cum vsitata inscriptione: *REQUIESCANT IN PACE.* At in Gallianostra templa multo crudelius tractata sunt, vbi Beza à Caluino ad disseminandum in patria pseuodo euangelium missus, etiam omnia idololatriæ vestigia & memoriam, vti iactabat, funditus abolere instituit. Atqui nec Ezechias, nec Iosias, nec quisquam alius priorum regum templa veri Dei cultui antea dicata deiecit, sed ab idololatria & superstitionibus quibus polluta erant, repurgasse leguntur. (e) Longe aliter fecerunt Reformatores nostri, qui primum suum furorem in pulcherrimum illud Aurelianense templum S. Crucis nuncupatum effuderunt. Id agre ferens

Tc Ludo-
c Oecolamp. 1. Epist. Ioan. Schluff. lib. 1. Theol. Calu. fol. 69. a. Cent. 1. b. Greg. Nic. in vit. Greg. c. Cypr. Epist. 55. d. Orig. in Ioan. e. 4. Reg. 16. 18. 22.